

ПЛАТФОРМА ЗА ГРАЖДАНСКА
АНГАЖИРАНост В ОБЛАСТТА НА

Справянето с омразата в обществото

Окончателен доклад от консултациите — март 2025 г.

*Анализът е проведен и докладът е изготвен от Make.org.
Платформата е внедрена и модериранието е изпълнено от Open Source
Politics.*

**MAKE.
ORG**

**Open
Source
Politics**

СЪДЪРЖАНИЕ

Резюме.....	стр. 3
1. Въведение.....	стр. 4
2. Методика.....	стр. 5
3. Общ преглед.....	стр. 6
4. Мнения, получили най-много одобрения.....	стр. 8
5. Задълбочен анализ.....	стр. 10
Информираност.....	стр. 10
Приобщаване.....	стр. 12
Демократични институции.....	стр. 13
Уважение.....	стр. 14
Регулация.....	стр. 16
Колективен дебат.....	стр. 17
Положителни стимули.....	стр. 18
Икономически фактори.....	стр. 19
6. Заключение.....	стр. 20

РЕЗЮМЕ

С цел засилване на гражданската ангажираност с въпроси, които имат отношение към европейците, Европейската комисия започна обсъждане в Платформата за гражданска ангажираност, съсредоточено върху справянето с омразата в обществото. То се проведе успоредно със съответните европейски граждански панели. Тази платформа, достъпна на всички официални езици на ЕС, спомогна за провеждането на онлайн обсъждания от 22 април 2024 г. до 28 февруари 2025 г.

В настоящия доклад са очертани основните констатации от онлайн обсъжданията, групирани в 8 направления и 14 теми. Част от заключенията са, че е важно да се повишава информираността относно омразата, да се насърчава приобщаването на малцинствата, да се реформират институциите, така че да се възстанови доверието в тях, да се използват ценностите на европейското гражданство за засилване на уважението и да се укрепят световното управление на мерките, насочени срещу омразата.

Като начини за справяне с омразата в обществото гражданите изтъкнаха образованието, регулаторните мерки срещу омразата, прозрачността, гражданската ангажираност и политиките за намаляване на неравенствата.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

За да осигури възможност за по-засилена гражданска ангажираност на европейско равнище, Европейската комисия създаде условия за нови начини на ангажираност на гражданите на ЕС. По темата за **справянето с омразата в обществото** Платформата за гражданска ангажираност беше пусната в действие, за да се осигури възможност за съответната онлайн дискуссия. Дискусията беше достъпна на всички официални езици на ЕС и беше активна от **22 април 2024 г. до 28 февруари 2025 г.** Успоредно с цифровите дискусии се провеждаше и **граждански панел**, на който се обсъждаше същата тема. Резултатите от онлайн дискуссията бяха представени на панела на **17 май** по време на третата (окончателна) сесия с цел да се направи връзка между методите за участие онлайн и офлайн.

Както е описано по-долу, платформата за консултации, посветена на гражданските дискусии по въпроса за **справянето с омразата в обществото**, събра **244 мнения на граждани**, допълнени от **115 коментара** и **246 одобрения**. Благодарение на това цифрово пространство за участие **231 граждани** имаха възможност да дадат своя принос към цялостния процес и по този начин пряко да подобрят процеса на вземане на решения на европейско равнище.

В настоящия доклад е включен окончателният анализ на всички мнения, събрани и анализирани по **направления** съгласно най-често срещаните **теми, повдигани от гражданите**, въз основа на мненията.

В рамките на тази консултация се установи, че преобладават дебатите около **5 основни направления** (от общо 8), по които са изразени близък брой мнения: 1) повишаване на осведомеността; 2) насърчаване на приобщаването; 3) по-демократично настроени институции; 4) уважение сред гражданите; и 5) регулаторни мерки като средство за намаляване на омразата в обществото.

В настоящия доклад първо ще бъде представена **методиката за анализ**, последвана от **общ преглед на основните промени** в рамките на платформата. Общият преглед е структуриран според броя на участниците и общото съдържание онлайн. След това в доклада е представен **подробен анализ на всички направления** чрез обсъждане на всяка една от **темите на гражданите**, включително цитати за илюстрация от Платформата за гражданска ангажираност. В заключение, в последната глава ще бъдат представени резюме на съдържанието, както и кратка дискуссия.

2. МЕТОДИКА

За да се идентифицира съдържанието на обсъждането във връзка със справянето с омразата в обществото на Платформата за гражданска ангажираност¹, беше приложена методика от три стъпки. Тя гарантира точна оценка на мненията на гражданите по различни теми. Също така тя осигурява разумно обединяване и групиране на идеи, за да се установят основните направления в обсъжданията. По този начин се постига точният баланс между групирането на сходни мнения и вникването в много големи подробности.

СТЪПКА 1. КОЛИЧЕСТВЕН АНАЛИЗ на мненията и коментарите: установени бяха основните направления на дебата. За тази цел екипът за анализ приложи тематично обусловен подход — обозначаване на всяко едно мнение със съответната тема. Това позволи да се подредят по приоритет предложените от гражданите идеи.

СТЪПКА 2. АНАЛИЗ НА МНЕНИЯТА в отделните направления: извършен ръчно качествен анализ. Той включваше тематично групиране, което доведе до обособяване на темите, предложени от гражданите, определени по това колко често се появяват в рамките на направлението.

СТЪПКА 3. КОМЕНТАРИТЕ И ОДОБРЕНИЯТА се вземат под внимание: беше проведен анализ на всички (сметени за подходящи) мнения и коментари, като бяха открити някои от мненията, които бяха особено подходящи за илюстриране на темата.

РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ

Участник. Гражданин, който е изпълнил поне едно действие в платформата: мнения, коментари или одобрения.

Мнение. Единична идея, споделена от участник в платформата.

Коментар. Писмените реакции на участниците към първоначално мнение. Коментарите водят до открит дебат, който изхожда от първоначалната тема, и позволяват на участниците да общуват помежду си.

Одобрение. Гласът на участник, който желае да подкрепи конкретно мнение. По някои мнения няма изразени одобрения.

Направление. Направление означава заглавие, което обединява мненията на голям брой участници.

---

¹ Всички мнения са достъпни онлайн и заинтересованите лица могат да ги изтеглят като част от файловете с отворени данни на платформата с цел по-нататъшен анализ.

Тема на гражданите. Това е подкатегория в дадено направление, съставена от едно или повече мнения.

3. ОБЩ ПРЕГЛЕД

ЧИСЛЕН ПРЕГЛЕД

Глобално участие от 22.4.2024 г. до 28.2.2025 г.

- **21 084** посещения на страници
- **231** участници
- **244** мнения
- **115** коментара
- **246** одобрения

От момента на публикуването на междинния доклад (на 13 май 2024 г.) на платформата беше отчетено засилено участие. Конкретното му числово изражение е **148 допълнителни мнения** (96 през май 2024 г.) и **100 допълнителни коментара** (15 през май 2024 г.). Анализът също беше допълнен с нова информация и с развитие в дебата: установени бяха две нови направления (*демократични институции и икономически фактори*). Същевременно набелязаните по-рано теми на гражданите бяха обогатени с нови мнения. **В сравнение с май 2024 г. общо бяха добавени 2 нови направления и 4 нови теми на гражданите, а 5 вече съществуващи теми на гражданите бяха обогатени с нови мнения.**

НАКРАТКО ЗА ВСИЧКИ НАПРАВЛЕНИЯ И ТЕМИ НА ГРАЖДАНИТЕ

В таблицата по-долу са представени всички посочени **направления и теми на гражданите** в един изглед. Всички теми са разгледани подробно в следващата глава (4. *Задълбочен анализ*).

В таблицата също така е показан сборът на мненията (Σ), които попадат във всяко съответно направление. Общият брой на мненията по направления (245) надвишава съвкупния общ брой на мненията (244), тъй като съдържанието на отделните мнения може да се отнася едновременно до няколко направления.

НАПРАВЛЕНИЯ	Σ	ТЕМИ НА ГРАЖДАНИТЕ
1. ИНФОРМИРАНост	89	1.1 Повишаване на информираността на новите поколения
		1.2 Осигуряване на обучение през целия живот за гражданите
		1.3 Повишаване на обществената информираност чрез отговорни политически изказвания
2. ПРИОБЩАВАНЕ	37	2.1 Приобщаване на малцинствата
		2.2 Предприемане на колективни действия
3. ДЕМОКРАТИЧНИ ИНСТИТУЦИИ	28	3.1 Изграждане на рамка за доверие в демокрацията
		3.2 Укрепване на демокрацията чрез гражданска ангажираност
4. УВАЖЕНИЕ	22	4.1 Насърчаване на уважението и търпимостта
		4.2 Използване на ценностите на европейското гражданство за засилване на уважението
5. РЕГУЛАЦИЯ	20	5.1 Укрепване на световното управление и контрол
		5.2 Борба с речта на омразата онлайн
6. КОЛЕКТИВЕН ДЕБАТ	13	6.1 Единство в многообразието
7. ПОЛОЖИТЕЛНИ СТИМУЛИ	12	7.1 Разпространяване на доброжелателни послания
8. ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ	10	8.1 Борба с бедността и неравенствата

4. МНЕНИЯ, ПОЛУЧИЛИ НАЙ-МНОГО ОДОБРЕНИЯ

Елена — 13 одобрения

Заглавие: Отправна точка — да се сложи край на търговията с омраза.

Направление: **ПОЛОЖИТЕЛНИ СТИМУЛИ**

Живеем в епоха, в която много предприятия трябва да спечелят няколко секунди от времето ни, за да ни предложат продуктите или услугите си. Трябва да правят това в много конкурентна среда, тъй като цифровите платформи демократизираха комуникацията и чрез тях предложенията на предприятията могат да достигнат до всеки потребител. „Склонността към негативност“ означава, че негативните новини и теми привличат повече внимание, отколкото позитивните, а това не остава незабелязано от предприятията, инфлуенсърите, медиите и дори от определени политически сектори. Ако съдържанието Ви се основава на негативни теми или съдържа силно поляризирана реч на омразата, ще спечелите вниманието на ползвателите. А днес повече внимание означава по-голяма възможност за печалба. Изглежда, че сме достигнали момента, в който тази цел оправдава всички средства. Ако не се ограничи тази тенденция, има сериозен риск да понесем съответната последица – гражданите ежедневно да бъдат изложени на редица отрицателни въздействия, които да започнат да се приемат като нещо нормално. Насаждат се изключително опасно образование и култура на омразата. Редовият гражданин си казва: „Ако тези, които трябва да ми бъдат за пример, си служат с омраза и това става толкова обичайно, защо да не го правя и аз?“ и съответно възпроизвежда поведението им в собствената си среда. Промяната, която ни е необходима, за да спрем тази култура на омразата, неизбежно преминава през разработването на законодателство с по-подробно разписани граници на подбуждащото към омраза или поляризиращото съдържание в платформите, които печелят от него, като например социалните мрежи, публичните форуми и медиите. Да, трябва да има свобода на изразяване, но тя да почива на уважение.

Федерико ЛЕВА — 11 одобрения

Заглавие: Разширяване на обхвата на EUvoice — да се използват и популяризират взаимносвързани свободни софтуерни продукти, вместо притежавани от някого социални медии

Направление: **РЕГУЛАЦИЯ**

Всички съобщения в социалните мрежи от институциите на ЕС, както и възможността за взаимодействие с политици трябва да бъдат достъпни за всички граждани чрез свободен софтуер, в който се зачитат неприкосновеността на личния живот, свободата на ползвателите и други цифрови права. Тъй като в момента се разчита на частни софтуерни услуги, предлагани от предприятия, установени в САЩ, се отправя послание, че Европейската комисия и останалите институции не се интересуват от спазването на

ОРЗД или която и да е друга политика в областта на цифровите услуги или конкуренцията, зад която твърди, че застава Европейската комисия. Като предоставят информация на частни социални медии, институциите на ЕС най-вероятно разпалват омраза, тъй като тези социални медии са пословично известни с това, че предимно насърчават „висока ангажираност“ и полемика. Овладеяването на тези проблеми би било по-лесно чрез децентрализирано модерирание и самоуправление на информационните канали, в които не се залага на потайна централна препоръчваща система. Благодарение на пилотния проект на ЕНОЗД научихме, че ЕС е способен да поеме в правилната посока. Разходите за поддръжка на Mastodon например са пренебрежителни в сравнение с бюджета на Комисията за реклама в социалните медии: <https://growyourown.services/why-growing-your-own-services-is-a-good-idea/> <https://docs.joinmastodon.org/user/run-your-own/#so-you-want-to-run-your-own-mastodon-server>. Колегиумът на членовете на Комисията би могъл да даде пример. Да се използва решение, финансирано от ЕС; връзка към него да се публикува навсякъде; всички последователи и журналисти от други платформи също да бъдат поканени да се преместят.

Карин — 10 одобрения

Заглавие: Образованието има решаваща роля

Направление: **ИНФОРМИРАНост**

Първата стъпка е да се предложи образование по теми като реч на омразата, престъпления от омраза и дискриминация. Точно сега би било логично да се постави известен акцент върху антисемитизма и омразата срещу мюсюлманите, като се има предвид, че напоследък се наблюдава тревожно увеличаване на този вид омраза. Стъпката вече е спомената в съобщението „Няма място за омраза: Европа, обединена срещу омразата“ от 2023 г., но смятам, че предприемането ѝ трябва да се насърчава в повече сфери на обществото: - в училищата, така че всички деца от ранна възраст да се научат на уважение и добросъщност; - онлайн: повече положително съдържание в социалните медии, промени в алгоритмите, така че да се показват повече противоположни мнения, за да се предотвратят поляризацията и „ехо камерите“; - в гражданското общество: сред сдружения, религиозни общности и участници в частния сектор, за да се уверим, че достигаме до възможно най-много хора. ЕС трябва да насърчава своите държави членки да провеждат такъв вид образование на всички равнища в обществото.

Пауло — 9 одобрения

Заглавие: Справяне с омразата чрез насърчаване на положителни послания в медиите

Направление: **ПОЛОЖИТЕЛНИ СТИМУЛИ**

Справянето с омразата в обществото е сложен и продължителен процес. Насърчаването на положителни ролеви модели и послания в медиите може да помогне за справянето с отрицателните стереотипи, които често подхранват речта на омразата и престъпленията от омраза. Част от това е да се отдава приоритет на посланията (в медиите), чрез които се насърчават уважението и многообразието на културите, вярванията и идентичностите.

Алфонс — 7 одобрения

Заглавие: Образованието срещу омразата в обществото

Направление: **ИНФОРМИРАНост**

Основите на мирното и съвместно социално съществуване трябва да се полагат в училищата. Трябва последователно да се противодейства на проявите на омраза в училищния двор.

5. ЗАДЪЛБОЧЕН АНАЛИЗ

Различните направления са разгледани по-подробно в следващата глава. За тази цел всяка тема на гражданите се анализира индивидуално, като се обединяват различни аспекти на получените мнения.

НАПРАВЛЕНИЕ 1: ИНФОРМИРАНост

В мненията, получени по това направление, се набляга на темите за образоването на обществеността за това как да разпознава и противодейства на омразата в обществото. В тях се призовава за повишаване на информираността на гражданите във връзка с разпознаването и справянето с омразата в обществото.

Тема на гражданите 1.1: Повишаване на информираността на новите поколения

АНАЛИЗ на темата

В мненията се призовава децата да бъдат образовани по тези теми от ранна възраст в училищната система. Новите поколения трябва да бъдат научени как да не допускат нормализирането на речта на омразата, така че те от своя страна да предадат същото послание нататък. Това може да се осъществи, като в училищата се организират специализирани курсове, или чрез дейности под формата на игри, в които участват организации, специализирани в областта. Освен това се изтъква и значението на образованието относно медиите — участниците призовават за по-широко разпространяване на информация за това как да се разпознават фалшивите новини. В по-общ план се споменава и че контролът от страна на родителите е от съществено значение.

Представяне на МНЕНИЯ

Клер, 3 одобрения

В училищата да се организират работилници, за да могат учениците по-добре да разбират другите и да приемат различията. Да се провеждат ролеви игри, така че да се поставят на мястото на другите ученици.

Йоазеф, 3 одобрения

Ще ми се да видя повече усилия в посока насърчаване на медийната грамотност в обществото, за да се повиши способността на хората да разпознават фалшивото и да се отнасят критично към най-различни полуистини, пропагандистки мнения и друг вид силно предубедено съдържание. Това би могло да се осъществи например чрез провеждане на курсове, насочени към повишаване на медийната грамотност, в началните и средните училища, а може би дори и в университетите.

Тема на гражданите 1.2: Осигуряване на обучение през целия живот за гражданите

АНАЛИЗ на темата

Беше споделено, че посланията за превенция са уместни и в професионална среда — предприятията се възприемат като разпространители на информация за служителите в зряла възраст. В очите на гражданите от Платформата за гражданска ангажираност темата за професионалните обучения представлява ефективно средство.

Представяне на МНЕНИЯ

Карин, 10 одобрения

Първата стъпка е да се предложи образование по теми като реч на омразата, престъпления от омраза и дискриминация (...) Смятам, че предприемането ѝ трябва да се насърчава в повече сфери на обществото: в училищата; онлайн; в гражданското общество...

Киара, 0 одобрения

Ежемесечни срещи, съсредоточени върху повишаването на осведомеността и предоставянето на информация за уважението и равенството на работното място.

Тема на гражданите 1.3: Повишаване на обществената информираност чрез отговорни политически изказвания

АНАЛИЗ на темата

Гражданите подчертаха, че политиците оказват съществено влияние върху начина, по който широката общественост формира своите мнения и реагира на различни социални дебати. Ето защо политиците носят отговорност, от една страна, да не разпространяват или подклаждат реч на омразата в обществото, а от друга страна, да осъждат цялата реч на омразата, която присъства в обществените дебати.

Представяне на МНЕНИЯ

Мир, 2 одобрения

С оглед да се избегне омразата в обществото, при изявите си в медиите политиците не следва да допускат разпространяване на омразата и следва да ценят разбирателството сред всички граждани. Трябва да показват знака на мира на всички.

Герхард, 0 одобрения

Ако погледнете към политиката през последните 10 години, ще видите, че делът на речта на омразата в обществото драстично се е увеличил. (...) В миналото не се е използвал терминът „омраза“. Едва през последните години изказванията, които се правят най-вече от критици на настоящите политически решения, започват повсеместно да се описват като „омраза“.

НАПРАВЛЕНИЕ 2: ПРИОБЩАВАНЕ

В това направление се разглеждат теми, във връзка с които се призовава за създаване на усещане за приобщаване и единство с цел противодействие на омразата в обществото.

Тема на гражданите 2.1: Приобщаване на малцинствата

АНАЛИЗ на темата

В изразените мнения се призовава за въвеждането на политики срещу дискриминацията с цел приобщаване на малцинствата и противодействие на изключването и на омразата. Това би могло да намери проявление в квоти в университетите за по-слабо представени групи, в помощ в подкрепа на малцинствата, в приобщаване и признаване на хората с (невидими) увреждания и във въвеждане на политики за приобщаване на определени малцинства (напр. ЛГБТИК+ общността). Проблемът с приобщаването на мигрантите също е част от дебата — в няколко мнения се предлага да се улесни процесът на интеграция, като се предложат езикови курсове, обучение и работни места в сектори, където е налице недостиг на работна ръка.

Представяне на МНЕНИЯ

Мирадж, 1 одобрение

Университетите в целия ЕС трябва да бъдат насърчавани да определят квоти за по-слабо представени групи.

Лизмари, 1 одобрение

Днес в редица европейски държави се говори за социално приобщаване, но много хора продължават да дискриминират имигрантите и да ги изключват, като по този начин им оставят много малко пространство за развитие в рамките на европейската общност. С мнението си искам да предложа да се подобрят политиките, насочени към имигрантите, за да им се даде възможност да израстват в тези държави и да допринасят за икономическа диверсификация и справедливо развитие.

Тема на гражданите 2.2: Предприемане на колективни действия

АНАЛИЗ на темата

Осъзнава се, че в борбата с омразата е необходимо да се включат всички — институциите, неправителствените организации, общностите и отделните

граждани. С цел да противодействаме на омразата в обществото, трябва да насърчаваме културен обмен чрез събития, с които се стимулира многообразието. Това може да включва организирането на събития, в които хора с различни култури и произход да се срещат и да обменят идеи. Може да намери проявление и под формата на дейности за деца от квартали с многообразно население, така че хора с различен произход да могат да се срещат и да общуват. В това отношение гражданите ценят ролята на спорта — участниците изглежда намират за значимо създаването на социални връзки и личностното развитие чрез клубове или доброволчество.

Представяне на МНЕНИЯ

Ан, 1 одобрение

За повишаване на взаимното разбирателство и благоразположението към други култури и хора с различен произход биха могли да помогнат културните събития, ученето на език и общността.

Фин, 3 одобрение

Трябва да насърчаваме масовия спорт, тъй като спортистите прилагат принципа за честна игра в подходящи обстоятелства. Освен това спортните клубове са места, където хората могат да обменят идеи и заедно да практикуват съответния спорт. Културата на доброволчество в много европейски държави укрепва социалното усещане за общност, личностното развитие, изграждането на мрежа от познанства и чувството за удовлетворение на личността. Насърчаването на спорта е равностойно на ограничаване на омразата и насърчаване на демокрацията.

НАПРАВЛЕНИЕ 3: ДЕМОКРАТИЧНИ ИНСТИТУЦИИ

В това направление са включени мнения, свързани с недоверието на гражданите към демокрацията, нейните институции и потока от информация. В него също така се обсъждат конкретни решения за по-голяма гражданска ангажираност.

Тема на гражданите 3.1: Изграждане на рамка на доверие в демокрацията

АНАЛИЗ на темата

Гражданите споделят впечатлението за спад в демократичното функциониране на нашите общества. Това става ясно от мнения, в които се

изказва възгледът, че на гражданите се налагат решения без провеждане на консултации. Корупцията се счита за основен проблем, във връзка с който са необходими решителни и прозрачни действия на европейско равнище. Липсата на доверие в публичните служители на изборна длъжност изглежда се дължи на неизпълнени обещания и влиянието на лобистки групи. Освен това се споменава, че дезинформацията в медиите, диктувана от лични интереси, е заплаха за демокрацията. За справяне с този проблем гражданите предлагат журналистическите стандарти да бъдат по-високи. За възможни решения се считат и обучението в областта на медийната грамотност и разширяването на обществените допитвания.

Представяне на МНЕНИЯ

Бригите, 3 одобрения

Концентрирането на медиите в ръцете на мощни индустриалци трови демокрацията: първо, медиата зависи от конкретен човек и съответно е пристрастна, за да разпространява информация, благоприятна за собственика си, дейностите му, политическите му съюзници и идеологията му. Така изчезват свободата и плурализмът. Второ, частните медии се стремят към печалба, така че написаното от журналистите трябва да генерира печалба (пари, брой щраквания...), а не да информира или да дава възможност за развиване на критично мислене.

Джулиън, 2 одобрения

Корупцията е рак, който разяжда доверието в демокрацията и уязвява европейския проект. Борбата с корупцията трябва да бъде водещ приоритет за ЕС. Силно вярвам, че борбата с корупцията трябва да се води на европейско равнище [...]. Ето защо от решаващо значение за ефективното справяне с този повсеместен проблем са обединените и координирани усилия на равнището на ЕС.

Тема на гражданите 3.2: Укрепване на демокрацията чрез гражданска ангажираност

АНАЛИЗ на темата

Гражданите предлагат няколко решения за укрепване на демократичното участие, като например организирането на редовни референдуми или граждански конвенции за вземане на решения по съществени направления на политиките. Те предлагат да се създадат цифрови платформи, наподобяващи виртуален парламент, които дават възможност за провеждане на дебати и колективно вземане на решения без йерархично разделение. Призовават за по-голяма прозрачност и за децентрализация на властта, за да се даде гласност и на мненията по места. Накрая, някои от тях призовават да се създадат по-преки механизми, които биха позволили на

гражданите действително да оказват въздействие при вземането на публични решения.

Представяне на МНЕНИЯ

Араик, 0 одобрения

Виртуалният парламент може да се превърне в мощна платформа, на която хората свободно да изразяват мненията и идеите си без омраза или дискриминация. Една от основните цели на Виртуалния парламент би била да създаде среда, в която независимо от произхода или възгледите си гражданите да обсъждат всички въпроси и да вземат решения заедно.

Гюлша, 2 одобрения

Ако се даде възможност за участие на гражданите по места, се улеснява създаването на национални политики.

НАПРАВЛЕНИЕ 4: УВАЖЕНИЕ

Това направление включва мнения, свързани с насърчаване на уважението и търпимостта към културното, етническото и сексуалното различие чрез училищни програми и европейско гражданство.

Тема на гражданите 4.1: Насърчаване на уважението и търпимостта

АНАЛИЗ на темата

Хората призовават за повече усилия по насърчаването на гражданите да уважават различията в културата, религията, произхода и сексуалната ориентация. Разглеждат се няколко действия за постигане на толкова висока степен на уважение: организиране на събития, така че гражданите с различен произход да могат да се срещат и обменят идеи, провеждане на курсове в училищата с цел насърчаване на уважението и разработване на програми, достъпни за хора от всички възрасти, с цел насърчаване на уважението и търпимостта.

Представяне на МНЕНИЯ

Ален, 1 одобрение

За премахване на речта на омразата е необходимо хората да зачитат сходни ценности, дори ценностните им системи да не се припокриват изцяло. Ето защо е важно тези ценности, които през последните няколко века се считат за европейски ценности, от

една страна да бъдат зачитани, а от друга страна, да се изповядват от онези, които са европейци или искат да станат европейци.

Изабел, 1 одобрения

Според мен трябва в училищата да организираме програми за взаимно уважение. Училището трябва да предостави инструментите, чрез които децата да противодействат на омразата и жестокостта. В основата на всичко стои образованието — да научим децата на съпричастност, за да изградим загрижено общество. Би могла да се разработи програма в тази насока.

Тема на гражданите 4.2: Използване на ценностите на европейското гражданство за засилване на уважението

АНАЛИЗ на темата

Гражданите приканват Европа да укрепи европейското гражданство, като по-успешно популяризира ценностите му, по-специално чрез брошура, в която да е илюстрирана Хартата за правата на човека. Те предлагат да се създаде независим съвет по етика, който да гарантира, че решенията на ЕС са съобразени с тези принципи. ЕС следва незабавно да санкционира дискриминацията и речта на омразата в държавите членки. За съществено важно се счита разработването на образование в областта на европейските ценности, включително ученето на езици и курсове по взаимност. И накрая, сътрудничеството и прозрачността в рамките на европейските институции се открояват като ключови фактори за възстановяването на доверието и уважението.

Представяне на МНЕНИЯ

Лизбет, 0 одобрения

Предлагам част от комуникацията на ЕС, свързана с ценностите, въплътени в Европейската харта за правата на човека, да се насочи към всички граждани на ЕС чрез достъпно написано електронно писмо с конкретни примери или чрез добре разработена брошура, която да се предлага на всички граждани. След това остава съвместно да зачитаме тези ценности ежедневно.

Франческо, 1 одобрение

Смятам, че за да противодействаме на омразата в обществото, трябва да се съсредоточим върху обединяващата сила на европейското гражданство. Като загърбим национализма, можем да преодолеем ограниченията, наложени от границите, и да изградим нов свят, който се основава на благополучие, липса на насилие и активно изслушване.

НАПРАВЛЕНИЕ 5: РЕГУЛАЦИЯ

Това направление включва мнения, свързани със създаването на система за наблюдение и сигнализиране при прояви на омраза, най-вече онлайн.

Тема на гражданите 5.1: Укрепване на световното управление и контрол

АНАЛИЗ на темата

Изказалите мнения се обединяват около идеята за регулация и контрол на речта на омразата в обществото. Това би могло да стане чрез насърчаване на организации на гражданското общество, които водят борба с речта на омразата, както и като им се осигури финансова и правна подкрепа. Гражданите също така искат да се създадат системи за сертифициране с цел контрол на речта на омразата в глобален план. Те подчертават ролята на европейските институции в това начинание, като призовават за създаване на европейски публични политики и правна рамка, както и за комуникация на тази тема.

Изказалите мнения също така предлагат да се създадат инструменти, като например платформи, портали, европейски медиатори в социалните мрежи, и възможност чрез алгоритми да се наблюдава и сигнализира при поява на реч на омразата.

Представяне на МНЕНИЯ

Хана, 1 одобрение

Да се предостави финансова и правна подкрепа на организации на гражданското общество, които работят за справяне с омразата в интернет. Да се приеме подходящо законодателство.

Марек, 1 одобрение

Според мен в интернет изобилства от конспиративни теории и мемове (тете) за други държави. Предлагам да се създаде портал, в който фактите да се публикуват такива, каквито са, да бъде обективен и да повдига дори и трудни въпроси, без да пропуска нищо, защото пропуските служат като материал за нови конспиративни теории. Смятам, че връзки към този портал на ЕС трябва да се поставят навсякъде в интернет, където се говори за национални малцинства или агресия срещу дадена група.

Тема на гражданите 5.2: Борба с речта на омразата онлайн

АНАЛИЗ на темата

Според участниците е жизненоважно да се регулират каналите в социалните медии, през които се разпространява реч на омразата. С цел регулиране на тези платформи те призовават на ползвателите да се предостави възможност да докладват случаите на реч на омразата в социалните медии в Европа (чрез бутон с лесен достъп), като авторите на онлайн реч на омразата бъдат санкционирани и изключвани, по-специално като се забрани анонимността в социалните мрежи. Гражданите също така подчертават необходимостта да се засили отговорността на платформите, що се отнася до съдържанието, подбуждащо към омраза, както и да се опростят действията на ЕС, насочени срещу тези платформи.

Представяне на МНЕНИЯ

Данило, 0 одобрения

В интернет анонимно се публикуват нарушаващи правилата коментари без никаква възможност за разяснения. Често това става в межкултурен контекст.

Пиер, 0 одобрения

На собствениците на социални медии (Facebook, X, Instagram и др.) да се търси отговорност за това, което се публикува в уебсайтовете им, както и да е възможно срещу тях да се образуват дела, ако не регулират проявите на омраза, подбуждането към употреба на наркотици, самоубийство и др...

НАПРАВЛЕНИЕ 6: КОЛЕКТИВЕН ДЕБАТ

Това направление включва мнения, свързани със създаването на система за наблюдение и сигнализиране при прояви на омраза, най-вече онлайн.

Тема на гражданите 6.1: Демонстриране на единство в многообразието

АНАЛИЗ на темата

Хората от Платформата за гражданска ангажираност изтъкват необходимостта от формиране на спойка в обществото чрез насърчаване на гражданите да провеждат дебати по различни въпроси. Чрез този обмен на идеи гражданите биха могли да научават повече по множество теми и да се осведомяват за различни възгледи и култури. Така широката общественост би могла да опознае възможности за преодоляване на различията и да намери допирни точки по демократичен и цивилизован начин. Хората също така биха направили крачка към по-обединено общество. Насърчаването на

подобни обмени би способствало и за това крайностите да не играят водеща роля.

Според хората, публикували мнения, подобни дебати биха могли да се осъществят в рамките на семинари както на европейско, така и на национално равнище — в училища, университети и в публични пространства, или като част от програми, с които се насърчават разбирателството, търпимостта и състраданието с цел справяне с предразсъдъците и дискриминацията.

Представяне на МНЕНИЯ

Сидхарта, 0 одобрения

Повече взаимодействие с хората с различна расова принадлежност и цвят на кожата. Би могло да стане чрез създаване на общност или открит форум. Също би могла да се разработи програма, чрез която да се повиши осведомеността на хората за други култури. Портал, в който хората да споделят за проблемите си и предизвикателствата, с които се сблъскват.

Марта, 2 одобрения

Смятам, че е важно да се организират дебати, кръгли маси и работилници, в рамките на които противоположните мнения да се обсъждат цивилизовано и така да се научим как да постигаме разбирателство и да се противопоставяме на неверните данни.

НАПРАВЛЕНИЕ 7: ПОЛОЖИТЕЛНИ СТИМУЛИ

В мненията по това направление се набляга на редица средства за насърчаване на гражданите да се подкрепят помежду си и да демонстрират взаимно уважение, най-вече чрез социалните мрежи, училищата и доброволчеството.

Тема на гражданите 7.1: Разпространяване на послания за човечност

АНАЛИЗ на темата

Гражданите споделят, че с оглед на борбата с омразата в обществото е жизненоважно в общ план да не се разпространяват враждебни послания. Посочва се, че трябва да засилим позитивните послания, за да насърчаваме човечност и взаимопомощ, както и да поощряваме уважението и многообразието на културите, вярванията и идентичностите.

Тези послания трябва да се разпространяват чрез социалните медии, с рекламни кампании и в училищата и да се популяризират от влиятелни медийни личности.

Представяне на МНЕНИЯ

Хелена, 13 одобрения

Промяната, която ни е необходима, за да спрем тази култура на омразата, неизбежно преминава през разработването на законодателство с по-подробно разписани граници на подбуждащото към омраза или поляризиращото съдържание в платформите, които печелят от него, като например социалните мрежи, публичните форуми и медиите.

Мери, 0 одобрения

Да се намали омразата. Чрез лични контакти на обществени места и с неизменна усмивка, внимание, мили думи! Да се насърчават междурелигиозни, межкултурни събития, за да се вникне в гледната точка на останалите.

НАПРАВЛЕНИЕ 8: ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ

С мненията в това направление се отправят въпроси относно факторите, провокиращи омразата в обществото, които също така биха могли да произтичат от икономически неравенства и следователно трябва да се преодолеят чрез политически действия.

Тема на гражданите 8.1: Борба с бедността и неравенствата с цел намаляване на омразата

АНАЛИЗ на темата

Гражданите подчертават, че икономическите и социалните неравенства разпалват омразата и изключването в рамките на ЕС. Те призовават за справедливи политики за преразпределение, които да се основават на солидарност и на ефективно използване на европейските структурни фондове, както и на равен достъп до образование. За съществени се считат борбата с бедността и инициативите, насочени към психичното здраве. Участниците също така наблягат на ролята на политиките за приобщаване и на социалната справедливост с оглед предотвратяване на разделенията между социални и географски групи. Накрая, те настояват за санкции срещу икономическите злоупотреби и за засилена подкрепа на необлагодетелстваните региони.

Представяне на МНЕНИЯ

Ник, 1 одобрение

Тези средства ТРЯБВА да отидат за финансиране и подкрепа на райони с ниски доходи. Районите с ниски доходи биват дискриминирани, а това им носи лоша репутация, а като разрешим този проблем, всички ще бъдат поставени на равни начала.

Свен-Оу, 0 одобрения

Политиките на ЕС трябва да почиват на схващането, че в духа на солидарността всички граждани на ЕС ще получат дял от просперитета, а резултатът от това ще бъде приобщаване. Ако тази амбиция не успее, ще се създаде разделение на „вие и ние“ (De och Vi läge), задвижвано от омраза. Тук може да става дума за различия между градски и селски райони, но и за различия между различни социално-икономически групи.

I. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Платформата за гражданска ангажираност в областта на *справянето с омразата в обществото* направи значима крачка напред в посока улесняване на многоезиковото онлайн гражданско участие на европейско равнище. Както вече се спомена в настоящия доклад, тя много допринесе за изясняване на колективното виждане за *справянето с омразата в обществото* в целия ЕС в периода на консултациите, които се проведеха **от 22 април 2024 г. до 28 февруари 2025 г.** Чрез включването в гражданския панел на изказаните онлайн мнения се обогати диалогът, като се гарантира, че при формирането на крайните резултати са взети под внимание широк набор от гледни точки.

В процеса по ангажиране се установи, че сред участниците е налице ясно обособяване в няколко основни направления, включително повишаване на **ИНФОРМИРАНОСТТА** чрез обучаване на новите поколения как да разпознават речта на омразата и чрез насърчаване на медийна грамотност. От необходимостта за по-застъпено **ПРИБЩАВАНЕ** проличава колко е важно да се интегрират малцинствата, да се противодейства на дискриминацията и да се **насърчават колективните действия** чрез културен обмен и спорт. В направлението **ДЕМОКРАТИЧНИ ИНСТИТУЦИИ** се подчертава необходимостта от **гражданско участие**, повишена прозрачност и борба с корупцията и дезинформацията. В мненията, с които се изтъква нуждата от повече **УВАЖЕНИЕ**, се призовава за **насърчаване на взаимното разбирателство** чрез културни и образователни инициативи. Хората, които призовават за по-засилена **РЕГУЛАЦИЯ**, се съсредоточават върху борбата с речта на омразата чрез по-силни **правни рамки и отчетност** в онлайн платформите. Другите обособени направления са **КОЛЕКТИВЕН ДЕБАТ**, **ПОЛОЖИТЕЛНИ СТИМУЛИ** и **ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ**.

Накратко, гражданите настояват за проактивни мерки за борба с омразата, съсредоточени върху **образование, регулация и насърчаване на взаимното уважение**. Те призовават за по-приобщаващо общество със справедливи възможности и по-голяма **прозрачност** при **демократичните процеси**. Сред начините за постигане на това са гражданско участие чрез колективни действия, диалог и използване на **европейските институции с оглед справяне с неравенствата**, речта на омразата и **дезинформацията**, като целта е да се насърчи формирането на по-сплотено и прозрачно общество. Тази консултация не само обхваща широк набор от идеи и предложения от европейските граждани, но също така **затвърди**

необходимостта от обединен, ориентиран към действие подход към справянето с омразата в обществото.

Следва да се отбележи, че посочените по-горе резултати не бива да се считат за напълно представителни. Въпреки това те са източник на стойностни нови идеи, като също така дават широк поглед върху приоритетите на гражданите. Докато Европа се придвижва напред по пътя към справянето с омразата в обществото, тази ценна информация би могла да изиграе решаваща роля при разработването на политики, които са едновременно ефективни и срещат широка подкрепа от общността.